

Datum	Föreskriftets nummer	Dnro
10.6.2024	10/2024	2245/00.00.01.02.00/2024

LIVSMEDELSVERKETS FÖRESKRIFT OM HYGIENKOMPETENS

1. Tillämpningsområde

Enligt livsmedelslagens (297/2021) 20 § 4 mom. meddelar Livsmedelsverket närmare bestämmelser om ordnande av hygienpasstester, grunderna för och utarbetande av testerna, de språk som används vid testerna och bedömningen av godkänt avläggande av testerna samt om hygienpasset och beviljandet av det, behandlingen av registeruppgifter som gäller hygienpasstestare och informationshanteringen. Med stöd av dessa förordningar utfärdar Livsmedelsverket följande föreskrift.

2. Hygienpasstest

Hygienpasstestet kräver kunskaper i de livsmedelshygieniska delområden som uppräknas i bilagan 1 till denna bestämmelse.

Testdeltagarna skriver sitt hela namn och sin finska personbeteckning och antecknar sina svar på Livsmedelsverkets testblankett i de utrymmen som anges. Om personen inte har en finsk personbeteckning skriver han/hon sitt födelsedatum i stället för personbeteckningen. Ett test består av 40 påståenden som är antingen rätt eller fel. Ett godkänt genomgående av testet förutsätter att minst 34 av givna svar är rätta. Om en person som deltar i hygienpasstestet stör testtillfället eller på annat sätt bryter ordningen under testtillfället, och inte slutar beteendet trots testarens uppmaning, eller gör sig skyldig till fusk eller försök till fusk, kommer hans/hennes testprestation inte att utvärderas utan kommer att anses avvisad. Fusk innebär till exempel att lunta, prata med andra testdeltagare, använda telefonen och andra elektroniska och andra liknande situationer.

Då man gör bakgrunds- och svarsnoteringarna skall man använda en kulspetspenna med en färg som inte är svart, eller något annat skrivdon, varmed man kan garantera att testresultaten är bestående och dugliga för arkivering. Man får inte använda en blyertspenna.

Man har 45 minuter på sig att svara på frågorna i normalt hygienpasstestet. Det ställs ingen övre tidsgräns för att utföra testet i ett test i särskild situation. Man får avlägsna sig från testtillfället tidigast efter 20 minuter efter tidpunkten då testet började.

3. Anordnande av ett hygienpasstest

Hygienpasstestet får endast anordnas av en hygienpasstestare, som godkänts av Livsmedelsverket. Testaren ansvarar för allt ordnandet av testerna och korrekt kontroll av tester. Ett test skall anordnas på ett sådant sätt och under sådana förhållanden att envar som deltar i testet har möjlighet att självständigt genomföra testet i lugn och ro. Testet måste anordnas i ett testrum. Testaren skall vara närvarande i samma testutrymme som

Datum	Föreskriftets nummer	Dnro
10.6.2024	10/2024	2245/00.00.01.02.00/2024

de personer som ska testas under hela testtillfället och försäkra sig om att envar som deltar i testet självständigt skriver namn och finsk personbeteckning eller födelsedatum och antecknar svaren på testblanketten. Man får inte använda anteckningar eller annan hjälp som handleder till rätta svar. Testdeltagare får inte ha extra föremål framme under testet, till exempel telefoner eller andra elektroniska apparater eller personliga tillhörigheter. Testdeltagarna får inte prata med varandra under testet eller lämna sin plats under testet. Testaren får inte ändra påståendena eller vägleda personer som deltar i testet till korrekta svar. Om man förväntar sig att fler än 30 personer deltar för att prestera ett test, skall testaren utöver sig själv utse och anskaffa ytterligare minst en extra övervakare av testet till testtillfället för att försäkra sig om att testtillfället löper utan störningar och enligt anvisningarna. Testaren får inte ändra påståendena eller vägleda personer som deltar i testet till korrekta svar. Om man förväntar sig att fler än 60 personer deltar för att prestera ett test, skall testaren utöver sig själv utse och anskaffa ytterligare minst två extra övervakare av testet till testtillfället för att försäkra sig om att testtillfället löper utan störningar och enligt anvisningarna.

Hygienpasstestaren får inte anordna hygienpasstester på distans, elektroniskt eller i lokaler som omfattas av hemfrid. Testaren får inte anordna tester utomlands, vilket även omfattar lokaler för finska ambassader, representationer, konsulat eller andra liknande anläggningar som kontrolleras av den finska staten.

Hygienpasstestaren använder Livsmedelsverkets elektroniska Hygienpass-datasystem för att organisera hygienpasstester och bevilja hygienpass. Testaren måste meddela i förväg om varje kommande test. Anmälan kan göras tidigast tre månader före testtillfället. Anmälan ska för normalt test göras senast två dagar och för ett test i särskild situation senast sju dagar före testtidpunkten. Testaren kan göra ändringar i de tester han eller hon har meddelat fram till en dag före testet. För att organisera testerna används endast de testpåståenden och testblanketter som utarbetats av Livsmedelsverket, som testaren skriver ut från Hygienpass-datasystemet. Om testaren skriver ut testblanketten på två separata papper måste de sammanfogas. För varje testtillfälle måste de hämta nya testblanketter. Testpåståendena och testblanketter som gjorts av Livsmedelsverket får inte användas för något annat syfte och inte i något skede överlämnas till andra personer.

Hygienpasstestaren ska själv kopiera testblanketterna och ge instruktioner till de personer som deltar i hygienpasstestet. Efter att hygienpasstestet har avslutats ska hygienpasstestaren ta emot alla testblanketter från alla testdeltagarna och se till att varje testperson har gjort bakgrunds- och svarsanteckningar på Livsmedelsverkets testblanketten enligt föreskrift. Vid mottagandet av testblanketten ska testaren kontrollera identiteten av varje testdeltagare från identitetsdokumentet som har godkänts av Livsmedelsverket. Identitetsdokumentet ska vara original, med foto och giltigt. Testaren ska se till att namnuppgifterna på identitetsdokumentet och den finska personbeteckningen eller födelsedatumet överensstämmer med uppgifterna på testblanketten. Om testdeltagaren har skrivit namn och finsk personbeteckning eller

Datum	Föreskriftets nummer	Dnro
10.6.2024	10/2024	2245/00.00.01.02.00/2024

födelsedatum otydligt på testblanketten eller en del av uppgifterna saknas, ska testaren förtydliga det på testblanketten i samband med identitetskontroll, då han/hon tar emot testblanketten i slutet av testet. Testaren måste använda en arkiveringsduglig kulspetspenna eller motsvarande penna med en annan färg (som inte är svart) för att göra ett granskningsmärke. Testaren kan följa Livsmedelsverkets anvisningar om identitetskontroll i undantagsfall endast om den som testas inte har ett identitetsdokument eller inte kan ta med sig det till hygienpasstestet. Testaren ska anteckna på testblanketten från vilket identitetsdokument identiteten på den som har testats har verifierats.

Hygienpasstestaren får överlåta testblanketterna bara till testdeltagarna under testet. Testet har slutförts när testdeltagaren har överlämnat den ifyllda testblanketten till testaren och testaren samtidigt har verifierats testdeltagarens identitet. Testaren får inte returnera testblanketten till testdeltagaren efter testet. Testtillfället har slutförts när alla personer som deltagit i testet har överlämnat sina testblanketter till testaren och testaren har verifierat allas identiteter.

Hygienpasstestaren ger Livsmedelsverkets anvisning om omprövningsbegäran till alla personer som deltar i testet.

Testaren ska personligen kontrollera testblanketterna och göra kontrollanteckningarna på testblanketten på de angivna punkterna med en arkiveringsduglig kulspetspenna eller ett motsvarande skrivdon med en annan färg (som inte är svart) och som klart skiljer sig från bakgrunds- och svarsanteckningarna. Kontrollanteckningarna inkluderar verifiering av identitet, kontrollanteckningar som är specifika för testpåstående, poängtalet, testresultat och underskrift. Testaren kontrollerar testblanketter med hjälp av Livsmedelsverkets modellsvarsblankett. Ett svar tolkas som felaktigt om det skiljer sig från modellsvarsblanketten, om frågan har lämnats obesvarad eller om det inte klart framgår av svarsanteckningen vilketdera svarsalternativet (rätt/fel) den svarande avser. Testaren ska kontrollera testblanketterna och informera alla testdeltagarna om resultatet senast en månad efter testet.

Testblanketter i original för personer som har fått ett godkänt testresultat samt övriga dokument som berör beviljandet av hygienpass skall hygienpasstestaren arkivera fem år från dagen för testet det vill säga dagen för beviljandet. Testblanketter i original för personer som har fått ett underkänt testresultat skall testaren arkivera tre månader från testdatumet. Vid ombeställning av hygienpass ska testaren arkivera alla dokument som berör beviljandet av nytt hygienpass i fem år från ombeställningsdatumet. Testaren ska arkivera de dokument som berör beviljandet av hygienpasset i pappersform. Testaren måste arkivera dokumenten personligen och så att ingen annan har tillgång till arkivet. Testaren måste förstöra dokumenten personligen när arkiveringsperioden har löpt ut. Om Livsmedelsverket återkallar testarens rättigheter och testaren har kvar dokument

Datum	Föreskriftets nummer	Dnro
10.6.2024	10/2024	2245/00.00.01.02.00/2024

som omfattas av arkiveringsskyldigheten, är testaren skyldig att överlämna dem till Livsmedelsverket inom den angivna tidsfristen.

4. Språk som används vid hygienpasstest och ett test i särskild situation

Man använder de Livsmedelsverkets testblanketten som är på finska, svenska och/eller engelska i hygienpasstester.

I enskilda fall kan hygienpasstestaren anordna hygienpasstest på något annat sätt (ett test i särskild situation) än ett normalt hygienpasstest förutsatt att testaren meddelar Livsmedelsverket om avsikten minst 7 dagar innan den planerade testtidpunkten. Testaren åtar sig att följa Livsmedelsverkets anvisningar för genomförandet av de testerna i särskilda situationer och att se till att det testet i särskilda situation anordnas på det framförda sättet. Informationen om ett test i särskild situation skall klart framkomma på vilket sätt testaren organiserar testet och försäkrar testtillfällets och testresultatens tillförlitlighet. Livsmedelsverket kan förbjuda anordnandet av ett test i särskild situation om det inte kan säkerställas att det kommer att organiseras enligt givna anvisningar.

Översättande av testpåståendena till ett annat språk kräver att hygienpasstestaren översätter påståendena skriftligt på ett separat papper före testet och ansvarar för att översättningarna är korrekta. Testdeltagaren ska ha ett separat översättningspapper vid sidan av Livsmedelsverkets testblankett i hygienpasstestet. Testaren måste skaffa en pålitlig och oavhängig översättare. Testaren får själv översätta testpåståendena till ett annat språk, om han eller hon kan och behärskar språket utmärkt. De översatta testpåståendena ska arkiveras tillsammans med de ursprungliga testblanketterna som anges i denna föreskrift.

5. Hygienpass

Enligt livsmedelslagen (297/2021) 19 § 4 mom. endast en hygienpasstestare, som godkänts av Livsmedelsverket, får bevilja ett hygienpass. Man beviljar den personen hygienpass av Livsmedelsverkets modell som med stöd av livsmedelslagens (297/2021) 19 § 5 mom. har rätt att erhålla det. Hygienpasset omfattar ett intyg som är tryckt på papper i formatet A4 och ett kort av plast i samma storlek som ett bankkort. Vartdera hygienpassets del kan användas för att påvisa personens livsmedelshygieniska kompetens. Testaren ska underteckna pappersintyget i hygienpasset.

Hygienpassen ska endast beställa hygienpass via Hygienpass elektroniska datasystem som Livsmedelsverket upprätthåller. Testaren måste logga in på Hygienpass-datasystemet med stark identifiering. Testaren får inte överlåta personlig användarrättighet till Hygienpass-datasystem till andra personer eller parter. Testaren ska ange testets resultat och beställa hygienpassen för de personer som har fått ett godkänt testresultat senast två månader efter testet.

Datum	Föreskriftets nummer	Dnro
10.6.2024	10/2024	2245/00.00.01.02.00/2024

Hygienpasset beviljas med de uppgifter om namn och personbeteckning som den testade personen har skrivit på Livsmedelsverkets testblankett och som hygienpasstestaren har verifierats på identitetsdokument när personen har returnerat testblanketten till testaren efter hygienpasstestet. Identiteten kan inte bevisas eller verifieras på något annat sätt eller i något annat sammanhang. Om personen inte har en finsk personbeteckning beviljar testaren ett hygienpass med födelsedatum.

Hygienpasstestaren kan bevilja ett nytt hygienpass av motiverade skäl i stället för ett förlorat, skadat/trasigt eller felaktigt samt på grund av byte av namn eller personbeteckning. Testaren beviljar ett nytt hygienpass med personens fullständiga namn och finska personbeteckning. Om det ursprungliga hygienpasset har beviljats med födelsedatum och personen fortfarande inte har en finsk personbeteckning, beviljar testaren ett nytt hygienpass med personens fullständiga namn och födelsedatum.

Om hygienpasset har beviljats på grundval av en finsk personbeteckning, beviljar hygienpasstestaren ett nytt hygienpass enbart på basis av namn och personuppgifter i Hygienpass-datasystemet endast, om det är en ombeställning för ett hygienpass för att ersätta ett förlorat eller skadat/trasigt eller på grund av namnbyte och i samband med namnbytet görs ombeställningen genom Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas gränssnitt. Om testaren beviljar ett nytt hygienpass på grund av namnbyte och inte använder Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas gränssnitt i datasystemet Hygienpass för att göra en beställning eller om personbeteckningen har ändrats, ska den personen ge testaren ett officiellt intyg som visar ändringen.

Om hygienpasset har beviljats på basis av födelsedatum måste testaren ha minst ett av följande originaldokument som grund för beviljande av nytt hygienpass: testblankett, kortdelen av hygienpasset eller pappersintygssdelen. Om grunden för ombeställning av hygienpass är den ursprungliga testblanketten kan ombeställningen göras endast om det inte har gått mer än fem år sedan hygienpasstestet. Om grunden för att beställa om hygienpasset är det ursprungliga hygienpasset ska det ha all identifieringsinformation tydligt lagrad. Personen ska styrka sin identitet för testaren med ett av Livsmedelsverket godkänt identitetsdokument, som visar de namnuppgifter som saknas i testblanketten eller hygienpasset och resten av den finska personbeteckningen, för ombeställning. Om personen ännu inte har en finsk personbeteckning beaktas endast de namnuppgifter som saknas från identitetsdokumenten. Om testaren beviljar ett nytt hygienpass på grund av byte av namn eller finsk personbeteckning eller födelsedatum, ska den personen ge testaren ett officiellt intyg som visar ändringen.

Hygienpasstestaren kan bevilja ett nytt hygienpass i stället för det felaktiga, om han eller hon har beviljat det ursprungliga hygienpasset och det har gått högst fem år sedan hygienpasstestet. Testaren ska bevilja ett nytt hygienpass baserat på namn och finsk personbeteckning som den testade personen har skrivit på testblanketten. Om det

Datum	Föreskriftets nummer	Dnro
10.6.2024	10/2024	2245/00.00.01.02.00/2024

ursprungliga hygienpasset har beviljats på basis av födelsedatum måste personen styrka sin identitet för testaren med ett av Livsmedelsverket godkänt identitetsdokument, som visar de namnuppgifter som saknas i testblanketten eller hygienpasset och resten av den finska personbeteckningen, för ombeställning. Om personen ännu inte har en finsk personbeteckning beaktas endast de namnuppgifter som saknas från identitetsdokumenten. Om namnuppgifter och finsk personbeteckning eller födelsedatum som skrivits på testblanketten är felaktigt skrivna, ska den personen ge testaren den felaktiga kortdelen av hygienpasset och den papperssäkra delen.

Enligt 19 § 5 mom. livsmedelslagen (297/2021) kan Livsmedelsverket vid behov bevilja ett hygienpass på samma grund som hygienpasstestaren, samt återkalla ett hygienpass om det har beviljats om det har beviljats på väsentligen felaktiga grunder. Hygienpasset har beviljats på väsentligt felaktiga grunder, till exempel när personen har fått rätt svar, personen har vägletts till rätt svar eller testaren har beviljat ett hygienpass till en person som inte har gjort testet. Livsmedelsverket registrerar uppgifterna om återkallande av hygienpass i personens registeruppgifter i Hygienpass-datasystemet.

6. Ikraftträdande

Denna föreskrift träder i kraft den 10 juni 2024 och den är i kraft tills vidare. Denna föreskrift upphäver den tidigare Livsmedelsverkets föreskrift om hygienkompetens (28/2023).

Helsingfors den 28 maj 2024

Generaldirektör Leena Räsänen

Specialexpert Satu Meririnne

Bilaga 1 Hygienkompetenskrav för personer som arbetar i livsmedelslokaler

Denna föreskrift finns att få på webbadressen <https://finlex.fi/sv/viranomaiset/normi/> (FINLEX – Myndigheternas föreskriftssamlingar: Livsmedelsverket) eller <https://www.ruokavirasto.fi/sv/om-oss/publikationer/foreskrifter/> samt från Livsmedelsverkets registratorsbyrå (PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET, tfn 0295 31 2000, e-post: kirjaamo@ruokavirasto.fi).

Bilaga 1

HYGIENKOMPETENSKRAV FÖR PERSONER SOM ARBETAR I LIVSMEDELSLOKALER

1. Baskunskaper om mikrobiologi och kontamination av livsmedel

Personen vet

- vad som är mikrober och var de finns
- skadorna från mikrober i livsmedelsarbetet
- hur mikrober kan utnyttjas vid tillverkning av livsmedel
- hur mikrober kan påverkas med hjälp av ex. temperatur, surhet, fukt, syre och livsmedlets sammansättning
- hur ett livsmedel kan kontamineras kemiskt eller fysikaliskt
- vad som avses med lättfördärliga livsmedel

2. Matförgiftningar, hygieniska arbetsmetoder

Personen känner till riskerna från matförgiftningar och kan i sitt arbete förebygga matförgiftningar.

Personen kan

- rätt hantera och förvara råvaror, halvfabrikat och färdiga produkter
- rätt tillverka, upphetta och kyla livsmedel
- hantera livsmedel så att risken för kontamination i efterhand är så liten som möjligt

3. Personlig hygien

Personen kan

- klä sig så som livsmedelsarbetet kräver
- sköta sin personliga hygien så att livsmedel och ytor som kommer i beröring med dem inte kontamineras
- förfara i enlighet med de hygienbestämmelser som lagstiftningen ställer på livsmedelsarbete

4. Renhållning

Personen inser betydelsen av renhållning och avfallshantering för livsmedelsarbetet. Personen följer arbetsplatsens städplan och kan bedöma tillräckligheten av renhållningsverksamheter.

5. Egenkontroll

Personen förstår principen för och betydelsen av egenkontrollen och kan verkställa egenkontrollen i sitt arbete. Personen kan i sitt arbete identifiera och avvärja livsmedelshygieniska risker.

6. Lagstiftning, myndigheter

Personen vet

- vad livsmedelshygien är och varför man behöver hygienkompetens
- vilka allmänna krav som lagstiftningen ställer på hanteringen av livsmedel och vilka myndigheter som ansvarar för livsmedelstillsynen